

1 Dôkazné bremeno

1.1 Aké sú pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena?

Dôkazné bremeno nesie osoba podávajúca žalobu, ako to jednoznačne vyplýva z oddielu 562 zákonníka o sústave súdov a občianskom súdnom konaní: „bremeno dokazovania skutočností nesie vždy účastník, ktorý tieto skutočnosti vznáša“.

1.2 Existujú pravidlá, ktoré vylučujú určité skutočnosti z dôkazného bremena? V ktorých prípadoch? Je možné predložiť dôkazy s cieľom dokázať, že konkrétne právne domnienky sú neplatné?

Áno, tieto pravidlá existujú a nachádzajú sa v oddiele 627 a nasl. zákonníka o sústave súdov a občianskom súdnom konaní. V oddiele 627 sa uvádzajú písomnosti, pri ktorých nie je potrebný iný dôkaz o pravosti než ten, ktorý už prirodzene obsahujú. Patria sem:

akty maltskej vlády podpísané ministrom alebo vedúcim odborom, z ktorého pochádzajú, alebo, v jeho neprítomnosti, zástupcom, asistentom alebo ďalším ministerským úradníkom v línii právomocí, ktorý je oprávnený takéto akty podpisovať,

záznamy všetkých maltských vládnych oddelení,

všetky verejné akty podpísané príslušnými orgánmi, ktoré sa nachádzajú vo vládnom vestníku,

akty maltskej vlády vytlačené s povolením vlády a riadne zverejnené,

akty a záznamy súdnych dvorov a cirkevných súdov na Malte,

potvrdenia vydané verejným registrom a katastrom,

námorný protest predložený v právomoci občianskoprávneho súdu prvého stupňa,

ďalšie písomnosti uvedené v zákone o obchodnom loďstve (vrátane osvedčení o registrácii podpísaných registrujúcim alebo iným oprávneným úradníkom a ostatných písomných záznamov zapísaných v osvedčení o registrácii, ktoré je podpísané registrujúcim alebo iným oprávneným úradníkom).

Existujú aj ďalšie písomnosti, ktoré možno predložiť, pričom ich obsah tvorí výnimku z dôkazného bremena, ich pravosť však musí byť overená. Patria sem:

akty a záznamy každého subjektu alebo verejného orgánu, ktorý je oprávnený alebo uznaný na základe práva alebo vládou,

farské akty a záznamy týkajúce sa narodenia, uzavretia manželstva a úmrtia a právnych úkonov vykonaných podľa zákona v prítomnosti farára,

notárske akty a záznamy na Malte,

obchodné denníky vedené podľa zákona, iba vzhľadom na dohody alebo iné transakcie obchodnej povahy,

denníky verejných obchodníkov s cennými papiermi vedené podľa zákona, vzhľadom na akékoľvek okolnosti, ktoré mohli nastať medzi zmluvnými stranami v obchodných veciach.

Môžu sa predložiť dôkazy odporujúce obsahu týchto druhov písomností.

Okrem týchto písomností existuje aj ďalšia domnienka upravená v kap. 16 maltského zákonníka (občiansky zákonník), a to konkrétne tá, že dieťa narodené v manželskom zväzku je manželovo. Táto právna domnienka sa môže zrušiť podaním prísažnej žaloby na občianskoprávny súd (rodinné veci) a predložením dôkazu o tom, že táto domnienka nie je platná.

1.3 Do akej miery musí byť súd presvedčený o určitej skutočnosti, aby na jej základe rozhodol?

Pred vynesením rozsudku v občianskoprávných veciach musí byť súd presvedčený, že na vyváženie pravdepodobností boli predložené dostatočné dôkazy.

2 Získavanie dôkazov

2.1 Vyžaduje si získavanie dôkazov vždy podanie strany alebo môže sudca v určitých prípadoch získať dôkazy aj z vlastnej iniciatívy?

Každý účastník konania, bez ohľadu na svoje záujmy, môže vypovedať buď na vlastnú žiadosť, alebo na žiadosť iného účastníka veci, ako aj v prípade, ak je predvolaný vypovedať súdom z úradnej moci. Po začatí konania na základe prísažnej žaloby sa musí vypracovať zoznam svedkov. To isté sa týka aj prísažného vyjadrenia, ktoré tiež musí obsahovať takýto zoznam svedkov. Ak chce účastník predvolať svedka, ktorý nebol ako svedok uvedený, musí sa podať príslušný návrh.

2.2 Aké kroky budú nasledovať v prípade, ak súd schváli žiadosť strany týkajúcu sa získania dôkazov?

Po schválení návrhu na vykonanie dôkazu výpoveďou sú predvolaní svedkovia prostredníctvom predvolania na súd vydaného po podaní návrhu príslušným účastníkom, ktorý chce predložiť dôkazy. Návrhy na vydanie takéhoto predvolania sa môžu na magistrátnom súde (Malta) a magistrátnom súde (Gozo) nižšieho stupňa podávať aj ústne.

2.3 V ktorých prípadoch môže súd zamietnuť žiadosť strany o získanie dôkazov?

Súd môže zamietnuť návrh účastníka na vykonanie dôkazu výpoveďou vtedy, ak je predvolanou osobou advokát, právny zástupca alebo kňaz. Pravidlom je okrem toho aj to, že žiadna osoba prítomná na zasadaní nemôže byť v rovnakej veci predvolaná ako svedok. Rozhodnutie o uplatnení tohto pravidla je však ponechané súdu pre prípad, keď sa jeho nedodržanie posúdi ako oprávnené. Existujú aj osobitné zákony, ktoré upravujú služobné tajomstvo a nepovoľujú odhalenie tajomstva a dôverných informácií. Nárok môže byť zamietnutý aj vtedy, ak sa súd domnieva, že svedok nie je relevantný.

2.4 Aké rôzne dôkazné prostriedky existujú?

Predložiť možno tri druhy dôkazov, a tými sú: písomnosti, *ústna výpoveď* a miestoprísažné vyhlásenie.

2.5 Aké sú spôsoby získania dôkazov od svedkov a líšia sa tieto spôsoby od spôsobov, ktoré sa využívajú na získanie dôkazov od svedkov – znalcov? Aké sú pravidlá týkajúce sa predkladania písomných dôkazov a znaleckých správ / posudkov?

Vo všeobecnosti platí, že výsluch svedkov sa pri rozhodovaní vecí vykonáva na verejnom súdnom pojednávaní a *ústnou výpoveďou*. Právo však pripúšťa aj ďalšie spôsoby získavania výpovedí, ktoré možno využiť:

Svedkovia s pobytom na Malte aj v zahraničí môžu výpovede predložiť aj formou miestoprísažného vyhlásenia.

Vypočutím osoby, ktorá sa pred prerokovaním veci chystá odísť z Malty, je chorá alebo staršia, smrteľne chorá alebo jej hrozí, že sa stane nespôsobilou, alebo sa nemôže zúčastniť zasadania, môže súd poveriť súdneho asistenta. V takom prípade sa otázky položené svedkovi a jeho odpovede písomne zaznamenajú a svedok podpíše výpoveď alebo namiesto podpisu nakreslí krížik.

Vypočutím svedka, ktorý pre svoj vek nemôže opustiť domov, môže súd poveriť aj pomocného sudcu.

Ak má svedok pobyt v zahraničí, právny zástupca môže navrhnuť jeho výsluch prostredníctvom dožiadaní (návrh na dožiadanie) – účastník navrhujúci výsluch svedka predloží písomné otázky a poskytne meno a adresu osoby, ktorá sa v jeho mene zúčastní výsluchu svedka.

Ak to súd považuje za vhodné, môže ako výpoveď svedka povoliť záznam na páse alebo videozáznam.

Súd môže na výsluch svedka a vzatie pod prísahu splnomocniť aj znalca.

Znalec splnomocnený na získanie výpovede má k dispozícii rovnaké prostriedky ako súd.

2.6 Majú niektoré dôkazné prostriedky väčšiu dôkaznú silu ako ostatné?

Všetky dôkazné prostriedky majú rovnakú dôležitosť.

2.7 Sú niektoré spôsoby dokazovania v záujme preukázania určitých skutočností povinné?

Nie, ale najlepší dôkaz sa musí predložiť vždy.

2.8 Sú svedkovia podľa zákona povinní svedčiť?

Áno, predvolaní svedkovia majú zo zákona povinnosť vypovedať. Svedok však nemôže byť donútený odpovedať na otázky, ak by to mohlo viesť k jeho trestnému stíhaniu.

2.9 V akých prípadoch môžu odmietnuť vypovedať?

Manžel alebo manželka akéhokoľvek účastníka konania sú spôsobilí svedkovia a môžu byť donútení vypovedať vo veci na návrh ktoréhokoľvek z účastníkov. Manžel však nemôže byť donútený odhaliť informáciu, ktorú mu manželka dôverne zverila počas manželstva, a naopak, a ani jeden manžel nemôže byť donútený odpovedať na otázky, ak by to viedlo k trestnému stíhaniu druhého manžela.

K ďalším výnimkám patria tie, ktoré sa vzťahujú na advokátov, právnych zástupcov alebo kňazov. Ak však advokát alebo právny zástupca získa súhlas svojho klienta alebo kňaz súhlas osoby, ktorá sa mu vypovedala, môžu sa im klásť otázky o skutočnostiach, ktoré sú im známe (na základe súhlasu); v prípade advokáta a právneho zástupcu o skutočnostiach, ktoré im zveril klient na účely veci, a v prípade kňaza o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel pod spovedným tajomstvom alebo pri spovedi.

S výnimkou súdneho príkazu nemôžu byť účtovníkom, lekárom, sociálnym pracovníkom, psychológom a manželským poradcom kladené otázky na odhalenie informácií, ktoré im klienti zverili v rámci služobného tajomstva, alebo informácií, ktoré sa pri výkone svojej práce dozvedeli. Táto výsada sa rozširuje aj na tmočníka, ktorý takéto tajné informácie tmočil.

Svedok viazaný služobným tajomstvom nemôže odhaliť tajné a dôverné informácie okrem určitých okolností podľa konkrétneho práva, ktoré platí pre danú vec.

2.10 Možno osobu, ktorá odmieta svedčiť, sankcionovať alebo prinútiť vypovedať?

Ak sa na predvolanie nedostaví pred súd pravidelne predvolávaný svedok, dopustí sa pohrdania súdom a okamžite je odsúdený a pokutovaný. Súd ho tiež môže prostredníctvom príkazu na predvedenie alebo zadržanie prinútiť zúčastniť sa ďalšieho zasadania a vypovedať. Súd však môže zrušiť uloženú pokutu, ak sa svedecká neúčast riadne odôvodní.

2.11 Existujú osoby, od ktorých nemožno získať svedeckú výpoveď?

Ako svedok môže byť predvolaná akákoľvek duševne zdravá osoba, ak sa na ňu nevzťahujú výnimky týkajúce sa jej spôsobilosti. Predvolaný môže byť svedok v akomkoľvek veku, ak si uvedomuje skutočnosť, že nesmie podať krivú výpoveď.

2.12 Aká je úloha sudcu a strán pri vypočúvaní svedka? Za akých podmienok môže byť svedok vypočutý prostredníctvom videokonferencie alebo iných technických prostriedkov?

Počas výsluchu alebo krížového výsluchu môže súd svedkovi položiť akúkoľvek otázku, ktorú považuje za potrebnú alebo účelnú. Vypovedať však môže aj každý účastník konania, bez ohľadu na svoj záujem, a to na vlastnú žiadosť, na žiadosť druhého účastníka alebo po predvolaní *ex officio* súdom.

Vo veciach, ktoré sa týkajú maloletých detí, sudca zvyčajne vypočuje maloletého *za zatvorenými dverami* alebo je na výsluch maloletého vymenovaný detský advokát.

Svedkov žijúcich mimo Malty je možné vypočuť prostredníctvom videokonferencie.

3 Hodnotenie dôkazov

3.1 Podlieha súd obmedzeniam pri vydaní rozsudku v prípade, ak účastník nezískal dôkazy zákonným spôsobom?

Ak sa dôkazy nezískali nezákonne, súd nemá stanovený čas na vynesenie rozsudku. Jedinou výnimkou je, že súd zvyčajne nie je príslušný rozhodnúť o výpovediach týkajúcich sa skutočností, o ktorých svedkovia uvádzajú, že sa ich dozvedeli od iných osôb, ani skutočností uvádzaných ďalšími účastníkmi, ktorí môžu byť na tomto základe povolaní vypovedať.

3.2 Bude sa moja vlastná výpoveď považovať za dôkaz v prípade, ak som účastníkom konania?

Áno, vyhlásenia účastníka k danej veci sú prípustné.

Posledná aktualizácia: 22/03/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.